

Der har vel i Udvalget været opfattet det Spørgsmaal, om man ikke løb nogen Fare ved at udelukke den større Eiendomsbesidder fra uden Valg at beholde denne Ret, naar man samtidig dermed udvidee Antallet af Vælgere; men denne Fare har Udvalget ei troet at være begrundet, saalænge Forholdene blive som de ere, og det er under denne Forsudsætning, at vi behandle det foreliggende Lovforslag, nemlig at der ingen Diater gives til Medlemmerne af Communebestyrelserne, thi heri ligger der en særdeles betydelig Censur, som vil og maa efter sin Natur give en stor Betyggelse for, at kun de mere Velstaende kunne paatage sig et Hverv, som stedse er forbunden med betydelig Opoffrelse af Tid og pecuniært Tab.

Hyad Amtsraadene angaaer, har Udvalget selvfølgelig taget under Overveielse de i Forslaget opstillede Valgrets og Valgbarheds Betingelser for disse, og er man aldeles enig i, at den Rettighed, som Sædegaardseierne nu have, ikke passer under de nuværende Forhold, og altsaa bør bortfalde. Fleertallet er endvidere kommet til den Anskuelse, at det vil slutte sig til Forslaget, som formeentligen, ved at Valgretten er overdragen Delegerede af Sogneforstanderskaberne, og at den mindre Halvdeel skal vælges af disse blandt de Beboere, der i Amtsraadsdistrictet eie mindst 12 Edr. Hartkorn, vil afgive al fornøden Betyggelse i saa Henseende.

Jeg (Nyholm) kan imidlertid ikke ganske slutte mig til den her udtalte Anskuelse, at det skulde afgive Betyggelse, at den mindre Halvdeel af Raadets Medlemmer skal vælges paa denne Maade. Efter min Formenting skal man især søge Betyggelse ved en Valgretscensus, og forsaavidt Vælgerne komme til at bestaae af Delegerede af Sogneforstanderskaberne, troer jeg vel ogsaa, at man herved kan være beroliget, da de i Reglen ville komme til at bestaae af den jævne Gaardmandsclassse, og tør man derhos rolig overlade disse at foretage Valget. Troer man imidlertid ikke, at der er Betyggelse nok i, at Valget betros i de Delegeredes Hænder, da forekommer det mig, at man maatte søge en yderligere Betyggelse i, at overdrage Valget af den mindre Halvdeel

af Amtsraadsmedlemmerne til selve de Beboere i Amtsraadsdistrictet, der eie 12 Edr. Hartkorn; men, da et Forslag i denne Retning neppe vil kunne ventes at vinde Bisald, efterat det Lovforslag, som i forrige Møde af Rigsdagen blev vedtaget, og som indeholdt en omtrent lignende Regel, ei var saa heldigt at vinde kongelig Sæction, skal jeg, der ønsker at fremme denne Lov, der unægtelig indeholder flere Goder, afholde mig fra at komme med et saadant Forslag. Derimod tør jeg ei undlade at bemærke, at efter min Overbeviisning vil den Bestemmelse, at den mindre Halvdeel af Amtsraadsmedlemmerne skal vælges af de samme Vælgere blandt dem, der eie 12 Edr. Hartkorn, virke skadeligt, idet den sandsynlige Folge deraf vil blive, at der sjældent vil blive valgt et større Antal (af disse Hartkornseiere end det lovbefalede, og hertil kommer, at dette Valg slet ikke vil afgive nogen sand Garant; thi, naar man veed, at der i de forskjellige Amtsraadsdistricter findes et betydeligt Antal af disse Hartkornseiere, vil det altid være Vælgerne let, hvis de muligen skulle ønske det, at faae denne mindre Halvdeel af Pladserne besat med Mænd, der i Gæt og Alt stemme med dem. Jeg kan saaledes ei for Tiden indsee Andet, end at denne Bestemmelse, ligesom den synes at staae i nogen Strid med de Principer, der ibrigt gaae igjennem Loven, helst maa falde bort, og holder jeg mig forvisset om, at disse Valg, naar man lader dem gaae deres frie og naturlige Gang, ville i det Hele taget faae et tilfredsstillende Udfald, naar de betros, som efter Lovforslaget, til Sogneforstanderskabernes Delegerede, og saalænge der ingen Diater forbindes med den Post, at være Medlem af Amtsraadet.

Efter disse korte Bemærkninger, som Udvalget ikke troer det passende eller nødvendigt at udvikle videre, da denne Sag saa ofte og vidtløstigt har været discuteret i Rigsdagen, vil det letteltigen sees, at vi i alt Væsentligt slutte os til det foreliggende Forslag, og skulle vi kun ved enkelte Paragrapher tillade os at gjøre nogle Bemærkninger.

Udvalget er, ved at tage under Overveielse de i Lovforslagets § 2 opstillede Valgretsbetingelser for umiddelbar Deeltagelse i Valget af Sogne-